

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. VIII. Aliae maculae detersae ex eadem paraphrasi. Hermolai versio
notata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

ἔπειθαι τοῖς πρὸ αὐτῶν γινόμενοις, ἢ ὡς ἐνόμιζον οἱ φυσικοὶ, ἐν ταῖς τῆς ὕλης κινήσεσιν ἔπειθαι τὰ γινόμενα δεῖ ἀνάγκης οἰόμενοι. ἔστι μὲν πῶς τὸ ἀναγκαῖον ἐν τοῖς φυσικοῖς, οὐχ οὕτως δὲ ὡς ἐκεῖνοι λέγουσιν. &c. Hermolaus : *Post hæc discutiendum videtur, quomodo sit in rebus, id quod quidam necessitatem appellant: Et utrum ea que natura sunt, ita fiant ex necessitate, ut ex precedentibus causis, constitutisque principiis orientur; An ita ut Physici putaverunt, qui ex motibus materiae omnia evenire arbitrati sunt. Atque est quidem necessitas quadam in rebus naturalibus constituenda recipiendaque; non tamen eo modo, quo illi constituunt. Qua lectione nihil absurdius: quippe qua similia omnino disjunguntur. Quis enim dicat, Τὸ ἀπλῶς γίνεσθαι δεῖ ἀνάγκης τὰ φύσει γινόμενα (quod prius est membrum disjunctionis) opponi isti, quod disjunctiva copulatur deinceps; Ἐν ταῖς τῆς ὕλης κινήσεσιν ἔπειθαι τὰ γινόμενα δεῖ ἀνάγκης? Sic emendo hunc locum post hæc, Τοῖς πρὸ αὐτῶν γινόμενοις, lego, ὡς ἐνόμιζον οἱ φυσικοὶ, sublata disjunctiva ἢ, post autem ista, δεῖ ἀνάγκης οἰόμενοι: eandem particulam repono; ut fiat alterum membrum disjunctionis; ἢ ἔστι μὲν πῶς τὸ ἀναγκαῖον. Ita enim opponetur & respondebit illi, Καὶ πότερον τὰ φύσει γινόμενα ἀπλῶς ἐξ ἀνάγκης.*

CAPUT VIII.

Alia macula detersea ex eadem paraphrasi. Hermolai versio notata.

Hemistii verba hæc sunt in Paraphr. ad lib. 8. Physic. quo loco ostenditur motum localem omnium aliorum natura esse primum: Οὐκ ἀρεὶ πρώτη Φορᾶς ἢ γένεσις· εἰ δὲ μὴ γένεσις, ἄλλῃ γὰρ ἀρ' αὐξήσις, καὶ ἀλλοίωσις δευτέρα ἐκείνης, καὶ

καὶ μετ' ἐκείνων. Quam sententiam esse mutilam haud dubium: deest enim verbum *δειχθήσοιτο*, vel aliud ejusmodi. hoc sensu: si generatio non est prior latatione frustra accretio & alteratio posteriores illa (latatione) & post ipsam esse probentur; quippe sine quibus generatio esse non possit. Ibidem: Ἔτι τὰ ἀτελέστερα τῶν σωμάτων ταύτης τὴ κινήσεως ἀμοιρεῖ. οἷον τὰ φύλα, καὶ τὰ ζωόφύλα. male, σωμάτων, pro ζώων: *imperfectiora viventium. animantes* vertit *Hermolanzs*, quæ Aristoteles ζώια appellat, minus Peripateticæ. In eadem paraphrasi, ubi ostenditur solum omnium motum localem esse continuum & sempiternum; fieri non posse docet, ut aliquod corpus subjectum duobus contrariis simul motibus agatur: puta simul albescat, & nigrescat: sed unum finiri necesse esse, ut alteri sit locus: ac quietem necessario pausamque intercedere, a qua fiat transitus ad motum contrarium: εἰ οὖν τὸ λευκαίνόμενον οὐχ ἄμα καὶ μελαίνηται, τέλει γὰρ ἂν εἴη τῆ λευκαίνεσθαι τὸ μελανθῆναι, δῆλον ὡς ἠνίκα ἂν μελαίνηται, ἐτέραν κινεῖται κίνησιν τῆς προτέρας, εἰ δὲ νῦν μὲν ταύτην κινεῖται, πρότερον δὲ οὐ ὑπῆρχε δὲ, καὶ τότε καὶ νῦν, (supple τὸ λευκαίνόμενον) δῆλον ὡς ἐκ μιᾶς εἰς ἀντὶν μεταβέβληκεν, mendosum istud ajo, μιᾶς, pro ἡρεμίας. sequentia testantur: εἰ γὰρ μὴ ἡρέμησεν μελαίνου, ἐκινεῖτο ἂν, ὡς μίαν τὰς ἐναντίας, supple, κινήσεις. Plana hæc correctio est intelligenti. In *Paraphrasi* ad 2. de *Anima*, ad illam dubitationem; quamobrem sensus non percipiat propria instrumenta, quibus est conjunctus, cum sint corpora sensilia: exempli gratia, quare visus non percipit colorem nervi optici; tactus calorem carnis: respondet: in omni motione mobile debere esse exterius moventi: puta lignum igni, & sic de aliis quæ secantur, forantur, aut aliter afficiuntur. Καθάπερ οὖν τὸ καυστὸν οὐ κἀταί ὑφ' ἐαυτοῦ, ἀλλ' ὑφ' ἐτέρου τῆ καυστικοῦ· ἕκαστ γὰρ ἂν ἐαυτὰ δῆπου τὰ ξύλα, νῦν δὲ δεῖται πυρός. οὕτω καὶ τὸ αἰσθητικόν, οὐχ οἷον τὸ, καθ' ἑν ἔχει δύναμιν, ἀνεργῆσαι, μὴ κινεῖσθαι.

αὐτὴν τῷ αἰδομένῳ κινεῖται, ὅταν ἐξωθεν ἢ, καὶ μὴ συνειλημμένον, καὶ ὡσπερ ἐν. οὐδὲ γὰρ ἡ σφύρα αὐτάρκης κινῆσαι τὴν τέχνην, οὐδὲ τὸ ἱρύπανον, οὐδέ οὐ πείων· ἀν μὴ τὸ μέλλον πρέσβαι, ἢ τὸ μέλλον ἱρύπῳ, ἐξωθεν ἢ. *Hermolaus* posteriora exempla sic reddidit: *Etenim neque marculus per se excudendo est, neque serra secando, neque terebra inforando, sed & excusor & faber adhibendi extrinsecus sunt, quorum opera atque vi even-ta illa consistant, excusio, inforatio, sectio.* Atqui hoc non dicit *Themistius*, sed sic: *Neque enim marculus sufficit per se ad artem movendam, neque terebra, neque serra; nisi extrinsecus aliquid fuerit quod serra dissecari, aut terebra forari de-beat.* Multa ejusmodi occurrunt apud *Themistium*, & e-jus interpretem *Hermolaum Barbarum*, animadversione digna, quorum pleraque omnia penes me habeo: sed in præfens horum specimen aliquod dedisse sufficiat.

CAPUT IX.

Nonnulla e Philoponi commentariis macula de-terfa.

AD librum primum *de Anima* text. 54. ubi de corporis vario apparatu ad animam recipien-dam secundum diversas animalium species: ἄλλη γὰρ καὶ κρᾶσις καὶ σύνθεσις τῶν κατὰ τὸ θυμοειδὲς χαρακτηριζομένων ζώων· ἄλλη τῶν κατὰ τὸ ἐπιθυμητικόν· ἄλλη τῶν δηλῶν, mendum leve eluo, in ultima voce, δηλῶν, pro δειλῶν *timidorum*. De sententia, vide *Galenum* lib. 1. *de Usu Partium* cap. 2. ubi hoc fufe suo more explicat. Supra ad text. 51. Ὅσαι μὲν γὰρ τῶν ζώων ἀθάνατοι, μόνον αὐταὶ καὶ μόνου σφαιρικοῦ ἔτυχον σώμα. ὁμοίον γὰρ τῷ ἰδίῳ τὸ κυκλικόν σώμα &c. scribe τῷ αἰδομένῳ.